

Suomen Monikkoperheet ry:n lausunto hallituksen esitykseen sosiaalihuoltolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

---

Lotta Hämeen-Anttila
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen sosiaalihuoltolaiksi ja eräistä siihen liittyvistä laeista. Suomen Monikkoperheet ry:n antama lausunto keskittyy sisällöllisesti kotipalveluun.

Suomen Monikkoperheet ry toteaa, että esitys on huolellisesti valmisteltu. Sen painotus muuttaa palvelurakenteita korjaavista palveluista enemmän ehkäisevien palvelujen suuntaan on oikeansuuntainen. Yleisenä huomiona toteamme, että lain saatetekstissä on käytetty konditionaalimuotoja tai *lähtökohtaisesti*- ilmaisuja, jotka vesittävät vaikutelmaa vahvasta yleislaista.

Juuri monikkoperheiden kohdalla nykyinen puutteellinen panostus ehkäisevien palvelujen tarjoamiseen näkyy hyvin selkeästi. Esimerkiksi kotipalveluapua tai vertaisryhmätoimintasuostumusta pyytävää perhettä ei ole voitu auttaa ilman lastensuojeluasiakkuuden käynnistämistä.

Silloin kun perheelle on järjestynyt apua kotiin, se ei aina ole vastannut tarvetta. Perheillä on tarvetta hyvin käytännönläheiseen apuun: lepoon, asioinnin mahdollistamiseen tai kodinhoito- ja lastenhoitoon. Tarjottu apu on kuitenkin saattanut painottua perhetyön mukaiseen keskusteluapuun.

Laissa on tavoitteena mahdollisimman lyhytaikainen tuki. Tämä onkin tarkoituksenmukaista, sillä varhain annettuna tuen tarve usein jää lyhytaikaiseksi, kun asiakkaan/perheen tilanne ei ole päässyt kriisiytymään. Tuen pituutta määriteltäessä tulee kuitenkin huomioida, että tilanteesta riippuen perheen tuen tarve voi olla tavanomaista pidempiaikainen ilman, että kysymyksessä olisi lastensuojelulain mukainen tarve. Esimerkiksi kahden tai kolmen, usein erityistä hoitoa vaativan vauvan syntymä perheeseen on tilanne, jossa perheen voimavarat voivat olla kohtuuttomalla tavalla kuormituksen alla. Tällöin perhe tarvitsee pidempikestoista apua.

Joskus perheen tuen tarve on tietyllä hetkellä niin suurta, että kunnassa ei ole varauduttu antamaan kotiin intensiivistä kotipalvelua tilanteessa, jossa kaksi tai kolme vauvaa tarvitsee hoivaa ja hoitoa enemmän kuin vanhemmat pystyvät antamaan. Avuksi onkin

Suomen Monikkoperheet ry:n lausunto hallituksen esitykseen sosiaalihuoltolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

tarjottu raskaita lastensuojelun laitoshoitopalveluja. Tämänkaltaisia tilanteita uusi sosiaalihuoltolaki pystyy toivottavasti estämään.

Pykälä 20 Kotipalvelu

Perheen itse kokema tarve kotipalveluun ei tule selkeästi esiin pykälän esitetystä muodosta. Pykälätekstin mukaan kotipalvelua ei tarjota, mikäli se ”ei ole lapsen edun mukaista”. Tämä herättää kysymyksen siitä, että millaista voisi olla lapsen edun vastainen kotipalvelu.

Perustelutekstissä mainitaan, että kotipalvelua ei myönnetä, ”jos apu ei ole mahdollista”. Hallituksen esityksessä tuleekin selkiyttää tilanne, jossa kotipalvelu ei ole mahdollista. Mikäli tällä tarkoitetaan sitä, että kunnan ei ole mahdollista järjestää palvelua, vesitty lain tavoite subjektiivisesta oikeudesta kotipalveluun. Palvelun tarpeellisuuden arvioinnissa lähtökohtana tuleekin olla perheen kokema tarve kotipalveluun.

Esitämme tekstiä muutettavaksi muotoon (muutos lihavoituna, suluisissa poistettava osa):
*Kotipalvelua annetaan alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, sairauden, synnytyksen, **monikkoperheellisyyden**, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella niille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista.*

*Kotipalvelun tukipalveluina järjestetään ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja. Lapsiperheelle on järjestettävä perheen huolenpitotehtävän tukemiseksi ja perheen toimintaedellytysten parantamiseksi välttämätön **ja riittävä kotipalvelu, jos se on perheelle tarpeellista 2 momentissa mainituissa tilanteissa.** (jos palvelun järjestäminen on lapsen edun mukainen, sopiva ja mahdollinen tukimuoto).*

Kirjallisen kotipalvelupäätöksen saaminen

Mikäli laki viranomaisasiakirjojen julkisuudesta ei kata kotipalvelupäätöksen antamista aina kirjallisena, lakiin tulisi lisätä oikeus saada aina päätös kotipalvelusta.

Tiedottaminen lain voimaantulosta

Lain voimaantulon jälkeen mahdollisuudesta kotipalveluun tulee tiedottaa viranomaisille ja kansalaisille. Erityisen tärkeää on, että perhe saisi tiedon neuvolasta. Esitämme, että tiedottamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Suomen Monikkoperheet ry:n lausunto hallituksen esitykseen sosiaalihuoltolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

---

Ammatillinen kelpoisuus

Suomen Monikkoperheet ry ei näe hyvänä sosiaalihuoltolaikiin esitettyä kelpoisuusehtojen alentamista. Sosiaalityössä vaaditaan laajaa osaamista ja siksi vuonna 2005 hyväksytyjä, nykyisiä kelpoisuusehtoja perusteltiin asiakkaiden turvallisuudella ja palvelujen laadulla.

Esityksen keskeinen sisältö

Suomen Monikkoperheet ry toteaa, että esitys on huolellisesti valmisteltu. Sen painotus muuttaa palvelurakenteita korjaavista palveluista enemmän ehkäisevien palvelujen suuntaan on oikeansuuntainen.

Laissa on tavoitteena mahdollisimman lyhytaikainen tuki. Tulee kuitenkin huomioida, että tilanteesta riippuen perheen tuen tarve voi olla tavanomaista pidempiaikainen ilman, että kysymyksessä olisi lastensuojelulain mukainen tarve. Esimerkiksi kahden tai kolmen, usein erityistä hoitoa vaativan vauvan syntymä perheeseen on tilanne, jossa perheen voimavarat voivat olla kohtuuttomalla tavalla kuormituksen alla. Tällöin perhe tarvitsee pidempikestoista apua.

Joskus perheen tuen tarve on tietyllä hetkellä niin suurta, että kunnassa ei ole varauduttu antamaan kotiin intensiivistä kotipalvelua tilanteessa, jossa kaksi tai kolme vauvaa tarvitsee hoivaa ja hoitoa enemmän kuin vanhemmat pystyvät antamaan. Avuksi onkin tarjottu raskaita lastensuojelun laitoshoitopalveluja.

Silloin kun perheelle on järjestynyt apua kotiin, se ei aina vastaa tarvetta. Perheillä on tarvetta hyvin käytännönläheiseen apuun: lepoon, asioinnin mahdollistamiseen tai kodinhoito- ja lastenhoitoon, ei ensisijaisesti keskusteluapuun.

Perheen itse kokema tarve kotipalveluun ei tule selkeästi esiin pykälän esitetyssä muodossa. Pykälätekstin mukaan kotipalvelua ei tarjota, mikäli se ”ei ole lapsen edun mukaista”. Tämä herättää kysymyksen siitä, että millaista voisi olla lapsen edun vastainen kotipalvelu. Perustelutekstissä mainitaan, että kotipalvelua ei myönnetä, ”jos apu ei ole mahdollista”. Hallituksen esityksessä tuleekin selkiyttää tilanne, jossa kotipalvelu ei ole mahdollista. Mikäli tällä tarkoitetaan sitä, että kunnan ei ole mahdollista järjestää palvelua, vesittyä lain tavoite subjektiivisesta oikeudesta kotipalveluun. Palvelun tarpeellisuuden arvioinnissa lähtökohtana tuleekin olla perheen kokema tarve kotipalveluun.

SUOMEN
MONIKKOPERHEET RY

7.6.2014

Suomen Monikkoperheet ry:n lausunto hallituksen esitykseen sosiaalihuoltolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

---

Esitämme, että Pykälään 20 (Kotipalvelu) lisätään monikkoperheellisyys sellaiseksi syyksi, jonka perustella kotipalvelua annetaan. Lisäksi esitämme, että kotipalvelua on annettava paitsi silloin kuin se on välttämätöntä, myös riittävässä määrin. Esitämme poistettavaksi varaukset, jonka mukaan kotipalvelua annetaan silloin kuin se on lapsen edun mukaista, sopivaa ja mahdollista. Sen sijaan pykälässä tulisi todeta, että kotipalvelua järjestetään, jos se on perheelle tarpeellista pykälän alussa määritellyissä tilanteissa.

Kotipalvelusta tulee myös aina saada kirjallinen päätös. Suomen Monikkoperheet esittää, että lain tultua voimaan kiinnitetään erityistä huomiota tiedottamiseen erityisesti neuvoloiden kautta.

Suomen Monikkoperheet ry esittää, että ammatillisia kelpoisuusvaatimuksia ei alenneta.

Kunnioitavasti

Ulla Kumpula
toiminnanjohtaja
Suomen Monikkoperheet ry

Suomen Monikkoperheet ry
Ilmarisenkatu 17 A
40100 Jyväskylä

toimisto@suomenmonikkoperheet.fi
www.suomenmonikkoperheet.fi

Yhteyshenkilö
Toiminnanjohtaja
Ulla Kumpula
p. 050 3280 730
toiminnanjohtaja@suomenmonikkoperheet.fi